

Nazwa przedmiotu:	Współczesna refleksja metodologiczna i teoretyczna w archeologii
Course title:	Contemporary methodological and theoretical reflection in archaeology
Kod:	05-WRMATA-11
Course code:	05-WRMATA-11
Rok studiów:	I, studia drugiego stopnia (magisterskie)
Year of study:	I, second cycle studies (M.A. postgraduate)
Semestr:	1, zimowy
Semester:	1, winter
Typ zajęć:	wykład, obowiązkowy
Type of course:	lecture, compulsory
Liczba godzin:	30
Number of hours:	30
Punkty ECTS:	3
ECTS credits:	3
Osoba prowadząca:	Prof. dr hab. Danuta Minta-Tworzowska
Name of lecturer:	Prof. dr hab. Danuta Minta-Tworzowska
Poziom kursu:	zaawansowany
Level of course:	advanced
Język wykładowy:	polski
Language of instruction:	Polish
Wymagania wstępne:	licencjat
Prerequisites:	B.A. diploma
Metody oceny:	egzamin
Assesment methods:	exam
Treści przedmiotu:	Wykład stanowi syntezę zagadnień współczesnej teorii i metodologii archeologii. Podejmuje zagadnienia dotyczące archeologii jako nauki, jej szans i zagrożeń w XXI wieku. Ważnym zagadnieniem są społeczne role archeologii w podejmowaniu przez nią nowych zagadnień/tematów badawczych. Zagadnienia te są omawiane w odniesieniu do: zmiany społecznej i kulturowej w ujęciu archeologii, problemu użyteczności doświadczenia w archeologii, zagadnień takich jak: agency, władza, tożsamość i rola archeologii w ich ujmowaniu i konstruowaniu.
Course contents:	This lecture is a synthesis of problems regarding contemporary theories and methodology of archeology. It addresses issues that relate to archaeology as a discipline as well as potentials and threats it faces in twenty-first century. Of crucial importance is a question concerning social role of archaeology in addressing by it new issues / research themes. These problems are discusses in relation to such topics as: social and cultural change in archaeological perspective, issues of agency, identity and

	power and the role of archeology in their approaching and constructing.
Cele i efekty kształcenia:	<p>Efektom jest uzyskanie wiedzy na tematy nowej problematyki badawczej w archeologii, jej podstaw teoretycznych. Studenci uzyskują rozeznanie i umiejętność oceny modeli oferowanych w ramach archeologii oraz krytycznego spojrzenia na rolę archeologii we współczesnym świecie. Potrafią również praktycznie zastosować wiedzę, realizując własne projekty badawcze.</p> <p>Studenci rozumieją różnice i podobieństwa, a także konsekwencje różnych sposobów uprawiania archeologii we współczesnym świecie.</p> <p>Posiadają umiejętności świadomego wyboru modelu/sposobu interpretacji przeszłości jak i określenia roli archeologii obecnie.</p>
Objectives and learning outcomes:	<p>A result of this lecture is a knowledge about the new research problems in archaeology and its theoretical foundations. Students will gain an understanding and skills necessary to evaluate explanatory models offered in archaeology as well as critical look at the role of archaeology in contemporary world. They will also gain an ability to put a knowledge into practice while conducting their own research projects.</p> <p>Students will understand differences and similarities as well as consequences of different ways of practicing archaeology in contemporary world.</p> <p>They will gain the skills necessary to consciously choose a particular model or a way of interpreting the past as well as to define the role of archaeology at present.</p>
Zalecana literatura:	<p>Ankersmit F. 1997. Modernistyczna prawda, postmodernistyczne przedstawienie, po-modernistyczne doświadczenie, (w:) <i>Historia: o jeden świat za daleko?</i>, red. E. Domańska, Poznań, s. 19-36.</p> <p>Bahn P., Renfrew C. 2002, <i>Archeologia</i>, Warszawa.</p> <p>Barański J. 2007. <i>Świat rzeczy. Zarys antropologiczny</i>, Kraków.</p> <p><i>Rzeczy i ludzie. Humanistyka wobec materialności</i>, red. J. Kowalewski, W. Piasek, M. Śliwa, Olsztyn, s. 261-298.</p> <p>Braudel F. 1992. <i>Struktury codzienności: możliwe i niemożliwe</i>, Warszawa.</p> <p>Bugaj E. 2004. Badania archeologiczne a obrazowanie wizualne przeszłości, (w:) <i>Archeologia – kultura – ideologie</i>, red. B. Gediga, W. Piotrowski, Biskupin-Wrocław, s. 253-263.</p> <p>Dant T. 2007. <i>Kultura materialna w rzeczywistości społecznej</i>, Kraków.</p> <p>Domańska E. 2006. <i>Historie niekonwencjonalne</i>, Poznań.</p> <p>Foucault M. 2006. <i>Słowa i rzeczy. Archeologia nauk humanistycznych</i>, Gdańsk.</p> <p>Gardin J.C. 1979. <i>Une Archéologie théorique</i>, Paris.</p> <p>Giddens A. 2003. <i>Stanowienie społeczeństwa: zarys teorii strukturacji</i>, Warszawa.</p>

	<p>Heidegger M. 1994. <i>Bycie i czas</i>, Warszawa.; 2003. <i>Technika i zwrot</i>, Warszawa.</p> <p>Jones A. 2001. <i>Archaeological theory and scientific practice</i>, Cambridge.</p> <p>Kopytoff I. 2004. Kulturowa biografia rzeczy: utowarowienie jako proces, (w:) <i>Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje</i>, red. M. Kempny, E. Nowicka, Warszawa, s. 249-274.</p> <p>Kristiansen K. 1993. The strength of the past and its great might: an essay on the use of the past, "Journal of European Archaeology" 1, s. 3-32.</p> <p>Latour B. 2005. <i>Reassembling the social: an introduction to Actor-Network-Theory</i>, Oxford.</p> <p>Mauss M. 1973. Szkic o darze. Forma i podstawa wymiany w społeczeństwach archaicznych, (w:) tegoż. <i>Socjologia i antropologia</i>, Warszawa, s. 489-532.</p> <p>Nobis A., <i>Zmiana kulturowa: między historią a ewolucją</i>, Wrocław 2006.</p> <p>Pałubicka A. 2006. <i>Myślenie w perspektywie poręczności a pojęciowa konstrukcja świata</i>, Bydgoszcz.</p> <p>Podborsky V. 2007. <i>Naboženstvi starých Evropanu</i>, Brno.</p> <p>Schiffer M.B. 1999. <i>The material life of human beings. Artifacts, behavior and communication</i>, London.</p> <p>Shanks M. 1992. <i>Experiencing the past: on the character of archaeology</i>, London, New York.</p> <p>Toporow W. 2003. <i>Przestrzeń i rzecz</i>, Warszawa.</p>
<p>Recommended reading:</p>	<p>Ankersmit F. 1997. Modernistyczna prawda, postmodernistyczne przedstawienie, po-modernistyczne doświadczenie, (w:) <i>Historia: o jeden świat za daleko?</i>, red. E. Domańska, Poznań, s. 19-36.</p> <p>Bahn P., Renfrew C. 2002, <i>Archeologia</i>, Warszawa.</p> <p>Barański J. 2007. <i>Świat rzeczy. Zarys antropologiczny</i>, Kraków. <i>Rzeczy i ludzie. Humanistyka wobec materialności</i>, red. J. Kowalewski, W. Piasek, M. Śliwa, Olsztyn, s. 261-298.</p> <p>Braudel F. 1992. <i>Struktury codzienności: możliwe i niemożliwe</i>, Warszawa.</p> <p>Bugaj E. 2004. Badania archeologiczne a obrazowanie wizualne przeszłości, (w:) <i>Archeologia – kultura – ideologie</i>, red. B. Gediga, W. Piotrowski, Biskupin-Wrocław, s. 253-263.</p> <p>Dant T. 2007. <i>Kultura materialna w rzeczywistości społecznej</i>, Kraków.</p> <p>Domańska E. 2006. <i>Historie niekonwencjonalne</i>, Poznań.</p> <p>Foucault M. 2006. <i>Słowa i rzeczy. Archeologia nauk humanistycznych</i>, Gdańsk.</p> <p>Gardin J.C. 1979. <i>Une Archéologie théorique</i>, Paris.</p> <p>Giddens A. 2003. <i>Stanowienie społeczeństwa: zarys teorii strukturacji</i>, Warszawa.</p> <p>Heidegger M. 1994. <i>Bycie i czas</i>, Warszawa.; 2003. <i>Technika i zwrot</i>, Warszawa.</p> <p>Jones A. 2001. <i>Archaeological theory and scientific practice</i>,</p>

Cambridge.

Kopytoff I. 2004. Kulturowa biografia rzeczy: utowarowienie jako proces, (w:) *Badanie kultury. Elementy teorii antropologicznej. Kontynuacje*, red. M. Kempny, E. Nowicka, Warszawa, s. 249-274.

Kristiansen K. 1993. The strength of the past and its great might: an essay on the use of the past, "Journal of European Archaeology" 1, s. 3-32.

Latour B. 2005. *Reassembling the social: an introduction to Actor-Network-Theory*, Oxford.

Mauss M. 1973. Szkic o darze. Forma i podstawa wymiany w społeczeństwach archaicznych, (w:) tegoż. *Socjologia i antropologia*, Warszawa, s. 489-532.

Nobis A., *Zmiana kulturowa: między historią a ewolucją*, Wrocław 2006.

Pałubicka A. 2006. *Myślenie w perspektywie poręczności a pojęciowa konstrukcja świata*, Bydgoszcz.

Podborsky V. 2007. *Naboženstvi starých Evropanu*, Brno.

Schiffer M.B. 1999. *The material life of human beings. Artifacts, behavior and communication*, London.

Shanks M. 1992. *Experiencing the past: on the character of archaeology*, London, New York.

Toporow W. 2003. *Przestrzeń i rzecz*, Warszawa.